

AVANTGARDEN

Send avisa videre med en gang du har lest den!

1942

UT AV LANDSORGANISASJONEN:

De norske nasistene arbeider under høytrykk for å få realisert planen om et riksting. Til den 25. september lykkes det tydensynlig ikke å få satt teatret i scene, men planen er ennå ikke oppgitt.

Hva betyr Quislings riksting? I henhold til Nasjonal Samlings program skal et riksting, bygd opp av organisasjoner som omfatter hele folket, danne grunnlaget for hele samfundstyret. Hvis det lykkes for NS å tvinge folket inn i slike organisasjoner som så lar seg representere på rikstinget, vil tyskerne anerkjenne dette som et «lovlig» grunnlag for Quislingregjeringa. Quisling vil da få frie hender til å slutte fred med Tyskland og i siste omgang til å mobilisere den norske ungdom til krigstjeneste mot våre allierte. En gang tidligere har Quisling søkt å tvinge gjennom en slik utvikling. Det var etter 1. februar i år. Den gangen ble han stoppet først og fremst ved lærernes heltemotige motstand. De ville ikke stå som medlemmer av et lærersamband som de visste skulle danne mønster for liknende samband i andre yrker og derved bli et redskap for Quislings landsforrederske planer. Med sin egen frihet og sitt levebrød som innsats kastet lærerne seg inn i kampen, og de har siden holdt sin

front under store oppofrelser. Siden har en rekke andre grupper av folket meldt seg ut av sine organisasjoner etter hvert som de ble lagt under NS-kontroll. Lægene står utafør lægeforbundet, advokatene gikk ut av advokatsambandet, ungdomslaga gikk ut av Noregs Ungdomslag, skipsrederne av rederforbundet osv. Denne gangen er det vi — den fagorganiserte arbeiderklassen i Norge — som bærer hovedansvaret for at Quislings rikstingsplan blir veltet. Det kan vi gjøre ved at alle fagorganiserte i landet sender brev til sine forbund om at deres medlemskap i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon er opphørt og dermed innstiller enhver videre kontingentbetaling. Skulle kanskje vi være dårligere enn våre lærere, enn prestene, juristene, rederne og alle de andre som for lengst har tatt kampen opp? Vi som står i fagorganisasjonen har enda større grunn enn de andre til å melde oss ut av våre forbund. Helt siden september 1941 har en hver hederlig nordmann måttet føle det som en skam og en utnyttelse og stå som medlem av en organisasjon som daglig blir tatt til inntekt for Nasjonal Samlings landsforrederske virksomhet. Dobbel nedverdiggende har det vært fordi noen av de usleste fra

våre egne rekker har gått i fiendens tjeneste og i dag lever høyt på vårt medlemskap og vår kontingent.

En hver arbeider og funksjonær sender derfor i disse dager følgende brev til sine forbund:

Til forbund.

I løpet av det siste året har matsituasjonen forverret seg katastrofalt for alle fagorganiserte samtidig som prisstigninga har påført oss nye tunge byrder. Til tross for dette har det ikke vært mulig å spore hverken evne eller vilje hos ledelsen av forbundet eller landsorganisasjonen til å bote på vanskelighetene.

Da jeg er bekjent med at fagorganisasjonens nåværende ledelse akter å sende representanter til Nasjonal Samlings «Riksting» og derved vil utnytte mitt medlemskap til å framme en politikk som det strider mot min innerste overbevisning å bidra til, meddeler jeg herved at mitt medlemskap i forbund er opphørt fra dags dato.

.
(navn)

Kampen mot quislingenes «Riksting» tar form.

Septbr. 1942

Til medlemmene av Norges Industriforbund.

Der foreligger sikre opplysninger om at det er Nasjonal Samlings hensikt i løpet av denne måned å «nyordne» de forskjellige næringsorganisasjoner, ved i stedet for de av medlemmene selv valgte tillitsmenn å innsette ledere som er tilhengerne av partiets politikk. (Jfr. vedlagte avskrift av brev fra Innenriksdepartementet av 10. aug. og 20. aug. d. å.)

Det er også meningen tildels å slå sammen flere næringsorganisasjoner i ett forbund. Det er derefter hensikten til 25. september å sammenkalle et «riksting» bestående først og fremst av ledere for de «nyordnede» næringsorganisasjoner. Dette «riksting» skal da forestille å representere det norske folk og skal gi et grunnlag for QUISLING og hans politikk.

Det er ganske klart at vi industrifolk like lite som lærerne, prestene, rederne, advokatene og andre vil la oss bruke som støtte for Quisling og Nasjonal Samlings politiske spill.

Vi har bragt på det rene at det innen vår stand er alminnelig stemning for straks og utvetydig å si fra om vårt standpunkt. Vi er fullt oppmerksom på at etter Industriforbundets vedtekter må utmeldelse skje før 1. juli for å bli virksom ved årets utgang. Utmeldelse er imidlertid ikke nødvendig. Når forbundet tildeles politiske oppgaver og med-

lemmene fratras retten til fritt å velge sine tillitsmenn, er forutsetningene for vårt medlemskap brutt.

Det er derfor enighet om at Norges Industriforbunds medlemmer i Stor-Oslo skal sende forbundet en skrivelse av følgende innhold den 14. ds., mens medlemmene i det øvrige land sender sine skriv senest 16. ds.:

«Vi/jeg har bragt i erfaring at Nasjonal Samling i denne måned med sikte på å fremme partiets politiske mål vil forsøke å få opprettet et av partiet kontrollert «riksting», bestående bl. a. av representanter for de forskjellige næringsorganisasjoner, deriblant Norges Industriforbund, etter at det først er gjort inngrep i organisasjonens ledelse.

Da Norges Industriforbund hittil har vært en fri institusjon, som gjennom sine av medlemmene valgte organer bare har hatt næringsmessige saklige og faglige interesser å vareta, må vi/jeg erklære at vi/jeg, såfremt der skulle bli gjort inngrep i medlemmenes rett til selv å velge sine tillitsmenn, eller der skulde bli oppnevnt representanter for Norges Industriforbund til et riksting, ikke lenger kan anse forbundet som representerende næringsmessige interesser og derfor anser vårt/mitt medlemskap i forbundet som bortfalt.»

Tidspunktet er nu kommet da også industriens menn må innta sin plass i den nasjonale front i ubrytelig samhold med lærerne, prestene, rederne, advokatene og de mange

andre som etter hvert som de er blitt angrepet har vist sitt standpunkt som gode nordmenn uten hensyn til trusler eller straff.

Dette skriv er sendt til medlemmene av Industriforbundet. Skrevet falt imidlertid også i NS-hender. Departementet skrev da til Industriforbundet og forlangte at forbundet innen en bestemt frist (10. sept.) skulle gjøre sine medlemmer merksom på loven av 20. aug. Denne lov, som NS har utstedt som ledd i sine forberedelser til Riksting, legger alle organisasjoner inn under Innenriksdepartementet, som bl. a. skal godkjenne valg av styre, m. m. Loven fastslår videre at en hver utmelding fra medlemmenes side er ugyldig inntil utgangen av 1943. Industriforbundet gjorde sine medlemmer kjent med departementets skriv, men medlemmene har allikevel sendt inn sine utmeldelser. De kan ikke forsvare å bli stående som medlemmer i en organisasjon hvor styret ikke har medlemmenes tillit og hvor avgjørelser o. l. fattes stikk i strid med medlemmenes interesser. Selv om utmeldelse ikke vil bli godkjent av de nåværende myndigheter, er det derfor av vesentlig betydning at en protesterer kraftig og gjør klart for alle at medlemskap i slike organisasjoner er en ren fiksjon. NS kan like godt sende ut en lov som gjør alle nordmenn til tvungne medlemmer i NS. Ingen kan betrakte seg som bundne av slike «lover».

Ved de fleste av våre høyskoler og ved visse av våre universitetsfag er plassen såvidt begrenset at nye studenter bare kan opptas etter søknad. Søknadene må inneholde utførlige, bekreftede opplysninger om søkerens kvalifikasjoner. Det endelige utval nye studenter fastsettes så på helt saklig grunnlag. Dette system passer ikke NS. Det såkalte «statsbærende» parti søker som kjent så langt rad er å skaffe seg et par tilhengere på alle viktigere områder, men selv et så beskjedent mål er uopnåelig når de eventuelle tilhengere må passere et bedømmelsesutvalg som baserer sine avgjørelser om opptak på søkerens saklige kvalifikasjoner. NS har derfor søkt å bruke makt for å triumfere gjennom opptak av de best kvalifiserte av sine medlemmer. Dette har møtt hard motstand og vi har fått en rekke nye konflikter som ennå ikke er løst.

Konflikten ved Handelshøyskolen i Bergen er meget karakteristisk. Det kom her inn 363 søknader. Bare 65 kan opptas. Skolens opptakingsutvalg traff sin avgjørelse som vanlig og satte opp en liste over de 363 søkere nummerert etter deres kvalifikasjoner.

Departementet grep imidlertid inn før resultatet ble offentliggjort og forlangte å få saka til «behandling». Denne «behandling» førte til at det ble satt opp en liste over 91 søkere som overhodet ikke skulle komme i betraktning på grunn av deres «alminnelige innstilling», mens 8 NS-medlemmer skulle opptas uten videre. 17 av de 91 var blant de 65 første av det lovlige opptakingsutvalg. Etter dette ba departementet om å få oversendt en ny innstilling fra skolen, samtidig som det endret skolens vedtekter slik at departementet når som helst kan omgjøre opptakingsbeslutninger og treffe nye. Handelshøyskolens opptakingsutvalg forela saka for skolens råd og lærerråd som godkjente den opprinnelige innstilling, men erklærte seg villig til å underkaste avgjørelsen en fornyet prøve hvis departementet kunne legge fram nye og saklige opplysninger. NS nøyde seg imidlertid med å redusere antallet på sine spesielt utvalte fra 8 til 5. Disse 5, som øyensynlig betegner det ypperste NS kan prestere på dette område, var ved den saklige innstilling plassert som nr. 96, 220, 242, 254 og 332. Den beste av dem var med andre ord innstilt som 31 suppleant, den nest beste som 155 suppleant.

Høyskolens råd og lærerråd har 4 sept. tatt definitivt stilling til de nasistiske overgrep, idet de enstemmig har vedtatt følgende beslutning: «Da departementet ikke har motivert sin henstilling og det heller ikke på annen måte er kommet fram med nye saklige opplysninger, kan ingen her ta ansvaret for eller medvirke til noen annen avgjørelse enn den som opptakingsutvalet med støtte av råd og lærerråd tidligere har truffet og som utelukkende bygger på søkerens faglige kvalifikasjoner. Noen melding om opptak som avviker fra denne avgjørelse vil derfor ikke bli sendt ut herfra.»

Det er etter dette foreløpig ikke blitt opptatt noen ny klasse ved Handelshøyskolen i høst, men hver søker har fått tilsendt en utførlig redegjøring for årsaka til denne forsøkelse.

Konflikten ved universitetet om opptak av NS-studenter (farmasøyer og medisinerer) i strid med de gjeldende bestemmelser er nå avsluttet med et avgjort nederlag for nasistene. Forhandlingene pågikk i flere dager. Universitetet tok hele tida en meget fast holdning. Alle de professorer som ikke er medlem av NS vedtok en uttalelse om at saka ikke kunne behandles isolert, men at den måtte sees i sammenheng med de andre inngrep-overfor universitetet, og da særlig at det er tatt ikke-faglige hensyn ved ansettelser og avskjedigelser av universitetslærere. (Samtlige NS-lærere, 3 unntatt, er tilsatt ved slike overgrep.) Saka måtte også sees i sammenheng med konflikten ved høyskolene. Uttalelsen fastlo videre at hvis utenforliggende hensyn, politisk innstilling eller andre forhold skulle settes foran faglige kvalifikasjoner, ville det føre til den vitenskapelige forskings fullstendige forfall. Professorene henstilte derfor til departementet «å frafalle kravet om at studenter som søkes tvunget inn foran andre, bedre kvalifiserte, skal gis adgang til kurser med begrenset deltakerantall, et krav som for universitetet er uantakelig». Da det ikke nyttet med forhandlinger forsøkte NS seg med trusler. To av professorene ble kalt til Quisling, som kom med en rekke trusler.

Forhandlingene ble gjenopptatt neste dag og det viste seg da at departementet vek tilbake. Det hele sluttet med at departementet måtte gi avkall på opptak av NS studenter utafør den lovlige tur og orden. Vi har her nok et bevis for at fast holdning fører til gode resultater. NS står ikke særlig sterkt for tida. De tør ikke ta risikoen på åpne konflikter. I universitets-saka forelå det to muligheter, enten direkte nederlag eller stenging av universitetet. NS var nødt til å ta det direkte nederlag.

Ved Tannlægehøyskolen ble det innsatt ny rektor i forbindelse med skolens «nyordning» i juni i år. Den nye rektor, tannlæge Buhs er tyskfødt. Han har tysk tannlægeeksamen, og har aldri vært ved Tannlægehøyskolen eller noen annen vitenskapelig institusjon. Buhs ga 22 juni melding om at NS folk skulle ha fortrinnsrett til stillinger som assistenttannlæger og ved opptak av nye studenter. Den 10 juli ble det protestert mot ordninga. Protesten ble uten resultat. Høyskolens lærere har derfor sagt opp sine stillinger og skal fratruke ved oppsøingsfristens utløp. Undervisningen er for tida i gang, men bare med de tidligere studenter. Konflikta har ført til at pasientene er blitt helt borte fra høyskolen. Det meldes nå at studentene har skrevet til departementet og sluttet opp om sine lærere.

Nasipakket har avsatt sjefbibliotekaren for Akerbibliotekene, Nancy Kobro. I stedet er innsatt et individ som ikke har noen utdannelse i biblioteksarbeidet. Hun er dertil en meget beryktet angiverske. All litteratur som står på nasistenes svartelister er fjernet, og i stedet er kommet nasilitteratur.

Akerbeboere bør svare quislingene med å unnlate å låne bøker på Akerbibliotekene.

LEGENDEN OM SOVJETSAMVELDET

Etter en liten norsk avis i Sverige, «Håndslag» gjengir vi:

Det har i mange kretser vært vanlig å si at russernes motstand mot det tyske overfall har vært «overraskende hård». Til og med Hitler har gitt uttrykk for denne overraskelse. Men det fantes andre som hadde bedre informasjoner og til dem hørte president Roosevelt, som nå har latt offentliggjøre en del av det materiale han har hatt i sine hender, nemlig depeşjene fra den amerikanske ambassadør i Moskva, Joseph E. Davies. Materialene er kommet i bokform, og også oversatt til svensk.

Joseph Davies er den typiske amerikanske forretningsmann, stolt over å kalle seg kapitalist, overbevist om sine idealers urokkelighet. Av og til kan han nesten minne om Sinclair Lewis' satire over amerikanske forretningsmenn, men når det gjelder forretninger er han 100 % fordomsfri. Og med energi og fordomsfrihet kastet han seg over studiet av Sovjetsamveldet. At russerne har andre sosiale prinsipper enn ham betyr ikke så mye, hovedsaka er at de er hederlige og hyggelige mennesker.

Først og fremst slår han ned på den påstanden som alle politikere gjennom 20 år har gjentatt og gjentatt, at det russiske eksperiment skulle mislykkes. For mange har det vært en grunnleggende oppfatning at en industri som ikke har aksjeeiere ikke kan utrette noe, ganske som det før den franske revolusjon het at samfund som saknet grever og baroner aldri skulle få noen livskraft. Det har vært ønskedrømmer som har preget opiniondannelsen om Russland.

Som det praktiske menneske han er, gjør Davies narr av disse ønskedrømmer, og hans rapporter til sitt utenriksdepartement går krast mot rapportene til yrkesdiplomaterne som bare inneholder hva deres sjefer i hjemlandet ønsker å høre. Hans syn kommer også til uttrykk i de såkalte «Moskvaprosessene». Davies tar avstand fra visse metoder under rettergangen som strir mot den angelsaksiske rettsoppfatning, men han er ikke et sekund i tvil om at de anklagete var skyldige, at det virkelig var Sovjetunionens femte kolonne som ble utryddet.

Under sine år i Moskva ble Davies overbevist om riktigheten av den russiske utenrikspolitikken, og i rapport etter rapport advarer han mot den engelsk-franske politikken overfor Sovjetsamveldet som ville drive russerne over i en tilnærming til Tyskland. Münchenpolitikken var ham en vederstyggelighet. Da krigen mellom Tyskland og Russland brøt ut trekker han i en rapport opp den russiske strategien med et forbløffende klarsyn, og han tviler ikke på at den røde armé etter et strategisk tilbaketog skal klare å holde tyskerne stangen.

Davies' bok tvinger mange mennesker til å oppgi sine fordommer når det gjelder Sovjetsamveldet. Begivenhetene vil gjøre resten. Når krigen er over kommer det russiske folket gjennom våpenbrorskapet å være forenet med de store angelsaksiske demokratiene og med Europas nå undertrykte folk, så den holdning som enkelte enda inntar overfor Sovjetsamveldet bl. a. i nøytrale land kommer til å virke håpløst foreldet og reaksjonært.

Av professor Wilhelm Keilhau.

(Gjengitt etter «Norsk Tidend», London.)

Ikke noen annen nyhet har vakt slik glede mellom oss nordmenn som meldinga om at De Forente Stater og Storbritannia hadde lovt Russland å åpne den såkalte «annen front» i løpet av 1942.

Det er naturlig at nettopp vi nordmenn har gledet oss over denne melding. Norge er det eneste land i verden som må sies samtidig å være nabo av både Storbritannia og Russland, og det er en klar linje i norsk politikk å yte medvirking til enhver tilnærming mellom disse to store verdensriker. Det kan vel også trygt sies at neppe i noe land har den heltemotige russiske motstand vært gjenstand for en dypere følt beundring enn i det okkuperte Norge.

Den praktisk talt enstemmige tilslutning fra presse og folk i Storbritannia som den annen front har fått, har også styrket den norske tiltro til det allierte samarbeid.

Imidlertid er det en kjennsgjerning at der fra forskjellige kretser, som for det meste sakner mot til å framtre offentlig, arbeides iherdig for at åpningen av den annen front skal utskytes til neste år. Det kan være vel verd å se litt på de argumenter disse kretser benytter seg av.

For det første hentydes der til vansker med skipstonnasje. Det er også en kjennsgjerning at tapa i kampen om Atlanterhavet har vært bedrøvelig mye større i 1942 enn de var i 1941. Imidlertid er, etter alle de forsikringer vi har fått, lagra i Storbritannia velfylte, og samtidig synes alt å tyde på at den disponible tonnasje i 1943 vil bli mye større enn nå. Det ville derfor sikkert la seg gjøre av hensyn til den annen front å gå til en betydelig innskrenking av den nåværende import til Storbritannia, selv om dette skulle føre til noen bruk av de velfylte lagre. Slik som stemninga i Storbritannia er, kan en også rekne med at folket gjerne bærer en sterk midlertidig innskrenking i rasjonene dersom dette skulle bli nødvendig av hensyn til den annen front.

Det annet argument gjelder Egypt. Tankegangen er den at alle disponible krefter må settes inn for å holde stillingen i Nord-Afrika.

I fengslet i Åkebergveien sitter en småbrukerkone fra Nordland som på 2 måneder ikke har fått rent tøy. Nasistene nekter henne å motta noe som helst. Heller ikke får hun låne tøy fra sykehuset slik som ofte er blitt gjort, så hun i mellomtida kunne vaske sitt eget. Kona ble tatt sammen med mannen, som er blitt sendt til Tyskland. Deres forseelse var følgende:

Tyskerne skulle bygge ut noen kanonstillinger på den lille garden deres. På sin vanlige brutale måte kom de tyske soldater og trakkett ned åkeren. Den som kjenner den norske småbruker og vet hvilket slit det er å berge livet, kan forstå de følelser nasistiskernes brutalitet skapte. Kona skjelt ganske naturlig soldatene ut, og mannen unnlot heller ikke å si meninga si. Begge ble arrestert og sendt avgårde som de gikk og sto.

Men dette resonnement fører ikke fram. Et angrep mot Tysklands vestfront vil gjøre det vanskeligere for Hitler å sende ytterligere forsterkninger til Rommels hær. I virkeligheten har den farlige strategiske situasjon i Afrika gitt nye, alvorlige grunner for å åpne den annen front fra vest i løpet av de nærmeste ukene.

Det tredje argument gjelder hensynet til Storbritannias prestisje. Det blir sagt: «Vi kan ikke åpne den annen front for vi er sikre på å nå fram. Storbritannias prestisje tåler ikke et nytt Dunkerque.»

Her er det vi allierte har rett — og plikt — til å la vår mening komme til orde. For alle vil vel måtte innrømme at Storbritannias prestisje for årtier framover i første rekke vil avhenge av de land som idag står på den allierte front.

Fra vår side vil det da være naturlig å minne om at Storbritannias prestisje aldri har vært større enn umiddelbart etter Dunkerque. For alle vi som hører til den allierte front var den gang fulle av beundring over den vilje til liv som fra hæren i Dunkerque fylte hele det britiske folk. Dunkerque ga ingen svekkelse av den britiske prestisje. Tvert i mot.

Og i dag: I virkeligheten venter ingen at den nye front åpnet i august 1942 skal bli innledninga til det endelige seierstog helt fram mot Berlin. Det vi venter er et angrep på den tyske vestfront som skal bringe den russiske hær den militære lettelse og den moralske oppmuntring som den har slikt ubetinget krav på. Selv om den annen front skulle ende med et alvorligere militært nederlag enn Dunkerque, ville den ha løst sin oppgave dersom den hadde bidradd til å redde den russiske hær og den russiske motstandsevne.

Men dersom den skjulte opposisjon skulle få hell med seg, slik at Storbritannia ikke kom til å åpne den annen front i 1942 — da ville Storbritannias prestisje li, og li mer enn kanskje noen idag er i stand til å tenke.

Og ikke minst vi nordmenn nærer derfor det mest levende håp om at de viktige interallierte konferanser som i disse dager (august) finner sted et sted i Russland, må føre til positive resultater. Og at rask handling vil følge klare ord.

En husker at Quisling under et besøk i sin heimbygd gjorde seg bemerket ved å avsette bygdas prest, Irgens. Ved dette høve som ellers utmerket han seg ved en fullstendig mangel på beherskelse. Det meldes nå at Irgens etterpå fikk besøk av Gestapo. Tyskerne innskrenket seg imidlertid til å spørre hvordan Quisling hadde opptrått, om han var meget ubehersket, virket nervøs osv. Det ser ut som tyskerne har begynt å bekymre seg for forrederens sinnstilstand. Vi har lenge vært klar over at «føderen» ikke lenger kan regnes med blant de normale her i landet.

Skolestyreformannen i Asker sendte i våres lærerne beskjed om at skoledirektøren hadde gitt melding om «at det er adgang for lærere som ikke er innmeldt i Lærersambandet å begynne skolen».

Nasiterroren i Tysklands vasallstater blir stadig større. I det siste har nasistene ikke bare begynt å fjerne sine egne motstandere, men alle politikere som Gestapo kan ha den minste tvil om. I Ungarn er Hortys svigersønn drept. (Riktig nok ved ulykkestilfelle!) Framstående politikere som Julius Karoli og Istva Horty er nettopp arrestert. En ungarsk general er nylig avsatt av nasistene.

I Romania har det funnet sted massearrestasjoner av politikere og militære, bl. a. er 12 generaler satt i fengsel. Den kjente professor Jorga er drept av nasistene.

Også i Italia har det vært massearrestasjoner av politikere.

En kan av og til få inntrykk av at forskjellen mellom Nazi-Tysklands forbunds-feller og de okkuperte land i høyden er en gradsforskjell.

NYTT FRA ENGLAND

Produksjonen av hvete, rug og havre er økt med 50 %. Melkemengden er økt med 45 mill. liter pr. år.

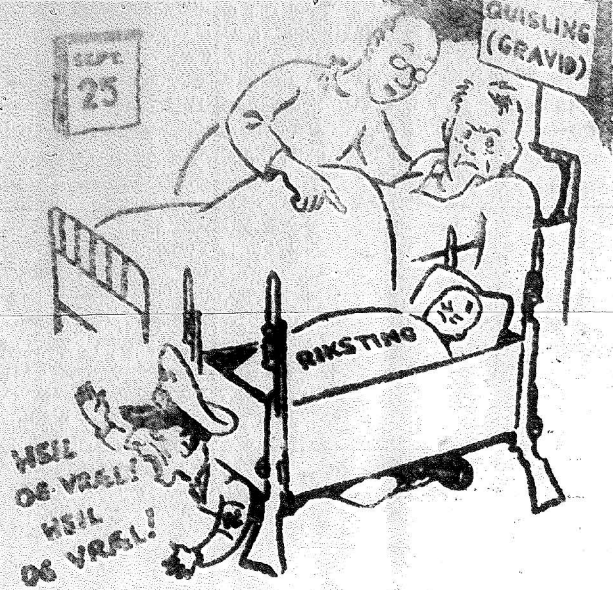
22 mill. av den engelske befolkning er opptatt i heldagsarbeid i forbindelse med krigen. Det vil si 2/3 av befolkningen mellom 14 og 65 år. I metallindustrien er produksjonen økt med 1/3 i tidsrommet januar til juni.

70 % av de tap tropper fra det Britiske Imperium har hatt har vært fra morlandet.

Alt tyder på at nasister er omtrent like lite populære i Tyskland som i Norge, og de illegale aviser o. l. blir stadig mer utbredt også der. En nordmann som for en tid siden begynte sitt arbeid på en tysk arbeidsplass, ble gjort merksam på at han kunne snakke fritt med alle sammen unntatt «han kjukke der borte, for han er nasist». Allikevel gjør en rettst i å rekne med at den tyske heimfront framleis vil kunne holde temmelig lenge. Situasjonen denne gang er ulik den vi hadde under forrige krig. Det er nå langt mindre kontakt mellom soldatene og heimefronten enn i 1918, fronten ligger mange hundre kilometer fra Tyskland. Videre er politi og terrorapparatet mye mer utbygd enn før. Nasistene har spredt sine spioner og lytteposter over alt. Endelig kan en nevne at mange tyskere denne gang er direkte medskyldige i en lang rekke forbrytelser. Deres eksistens avhenger av seir, og de vil sloss desperat selv etter at alle seirmuligheter er forsvunnet. De vil i alle tilfelle være ferdige. Trass i disse ugunstige betingelser og trass i de mange forbrytere og terrorister innafør politi og Waffen SS begynner de menige soldater og heimefronten å svikte. Men ennå kan vi bare notere denne svinging og de mange bevis vi har på den som tekn på det som vil komme.

Den engelske marineminister Alexander opplyser at juli og aug. viste rekord med hensyn til senkete akseubåter.

Når det gjaldt nasistenes krigsmarine uttalte han at Scharnhorst hadde vært krigsudyktig i 16 måneder ialt. Gneisenau lå i en Østersjøhavn og Prinz Eugen i Tyskland til reparasjon.

BARSELSTUENE I FØDSELSKLINIK- KEN «DEN NYE TID»

Lægen: «Ungen er dessverre dødfødt, herr ministerpresident ... men det er merkelig ... jeg synes faktisk den skriker ...»

FRA ET TYSK BLODINNSAMLINGS- INSTITUTT. Nasistisk handelspolitikk.

«Goebbels har bestandig sagt at vi skal importere olje fra Kaukasus, istedet eksporterer vi blod!»

Østfronten

Historien kan oppvise mange eksempler på menneskelig mot og offervilje. Men sjelden opplever verden en slik heroisk innsats for en sak og for et fedreland som den de russiske rødearmister og den russiske befolkning yter under kampene om Stalingrad.

Når dette skrives er det ennå ikke falt noen avgjørelse i slaget. Men den tid er for lenge forbi da inntainga av Stalingrad betyr noen seir for nasistene. Den motstand de har møtt har ikke bare betydd et voldsomt tap av mennesker og materiell, men også et moralsk nederlag som kan få avgjørende betydning for de tyske armeers framtidige slagkraft.

Nasistene har klart å rette dype kiler inn i det russiske forsvarssystem, kiler som når inn i selve byen. Men det har utrolig nok ikke betydd sænlig forringelse av den russiske garnisons slagkraft, og russerne holder framleis størsteparten av områda rett vest for byen, og har sterke styrker gruppert i syd og nord i flankene for nasistene.

Nasistene har konsentrert alt disponibelt materiell i kampen om Stalingrad, og først og fremst har de trukket store flyreserver fra de øvrige fronter. I Kaukasus er således den tyske framrykking stoppet helt opp, russerne har enda klart å tilbakeerobre enkelte mindre områder. Kampen raser nå hardest ved Terekelva nord for Grosny.

På de øvrige frontavsnitt har det vært stadige angrep og motangrep fra begge parter. Russerne øver framleis sterkt trykk ved Rsjev, og denne by er nå helt omringet av de russiske tropper.

Også den siste tid har russiske fly foretatt sine angrep mot Øst-Tyskland og okkuperte områder. Likeens har de angrepet Ungarn.

I Aker er det blitt avslørt en stor svartebørsaffære, hvor NS-viseordføreren i Aker, Meidell Larsen er hovedmannen. Meidell Larsen er arrestert og hans kolonialbutikk er stengt av politiet. Et par av NS' spisser skal være stygt innblandet, bl. a. Hagelin og Riisnes, men dette blir naturligvis dysset ned.

CHURCHILLS TALE

I talen som premierminister Churchill nylig holdt i parlamentet ga han en oversikt over situasjonen på alle viktige fronter. Premierministeren har nettopp vært på reise til Egypt og Sovjetsamveldet, han har møtt amerikanske militære som kunne melde alle detaljer fra kampen i det fjerne østen. Han sa at han stort sett var fornøyd med utviklinga. Riktig nok kan en ikke se bort fra at russerne framleis må stå i mot et overordentlig sterkt press. De venter mere hjelp. Det er nok så at truslen fra vest binder mellom 40 og 45 tyske divisjoner, men på den andre sida har Tysklands vasallstater stilt omlag en tilsvarende styrke til Hitlers disposisjon. Russerne kan derfor med rette hevde at de i dag står overfor Tysklands totale styrke. Som sagt er presset i Sovjet framleis sterkt, men tyskernes situasjon på denne fronten har på mange måter forverret seg. De disponerer nå over knapt to måneder til vinteren setter inn. De har ikke råd til å bli sinket i gjennomføringa av planene sine og det blir de tydeligvis stadig veik. Stalingrad forsvars framleis. Idag tør ikke en gang tyskerne spå dens snarlige fall. Det samme gjelder Kaukasus. Her og har krigen i det seinere minnet mer om en stillingskrig. Det er nok så at tyskerne har initiativet på mange av frontavsnitt i Sovjet, men forsvaret er tydeligvis vel organisert og en skal huske at angrep på vel forsvarte posisjoner som f. eks. ved Stalingrad alltid koster angriperen mer enn forvareren.

Churchill sa videre at han forlot Moskva med inntrykket av at Stalin var en «fremrakende leder av en stor nasjon». Stalin var preget av dyp, nøktern visdom og har også den humoristiske sansen som gjør ham til et levende, tiltalende menneske. «Vi skiltes — sa Churchill — som gode og trofaste kamerater i denne krigen, men det siste må vi bevise med gjerninger og ikke med ord.»

Situasjonen i Egypt er ulike mye bedre enn før. Fienden har stått stille i lengre tid og har vært utsatt for sterke pakjenninger. En har all mulig grunn til å være fornøyd

ADMINISTRASJONEN UNDER NY- ORDNINGA I SKOLEN

Skoleinspektør Ribsskog i Oslo er påtvunget ett års «sykepermisjon». NS-Fløttre fra Tønsberg er konstituert i stillingen. Han reiste på studietur til Tyskland for å holde seg unna ved skoleårets begynnelse da atten tusen skolebarn skulle skaffes lokaler og undervisninga organiseres uten en eneste skolebygning til disposisjon. Dette kalles ansvarsprinsippet.

Fungerende overlærer ved Ila skole i Oslo NS-Sig. Jensen samlet første skoledag personalet og holdt en skarp NS-tale. Deretter ga han melding om at han ikke hadde lagt noen timeplan — det fikk lærerna greie sjø. Det dreier seg om en av Oslos største skoler med innpå 1500 elever som skal leie i et utall lokaler.

Buskerud forsyningsnemnd fikk for en tid siden beskjed fra myndighetene at de skal levere 1 600 000 kg poteter til tyskerne. Leveransen skal deles i tre like store partier som skal leveres henholdsvis med det samme i januar og til våren.

Den tyske militærmakt har gitt ordre til at Norge skal levere 25 000 tonn storfe som skal slaktes i september og eksporteres. Dette er kjøtt som skal leveres utenom den daglige kvote til tyskerne i Norge. Det vil si at omlag 20 % av Norges febestand skal slaktes ned.

med utviklinga i Nord-Afrika selv om en ikke skal se bort fra at all fare ikke er over for fienden er slått.

Også i det fjerne østen er situasjonen langt lysere enn før. Japanerne har lidd et alvorlig nederlag da amerikanerne erobret støttepunkter på Salomonøyene. Den japanske flåten er svekket. De har heller ikke noen særlig framgang i Kina. Bare på Ny Guinea har japanerne hatt hell med seg i det siste. De har rykket en del fram mot Port Moresby som imidlertid ennå ikke er direkte truet.